

Det siger FOAs medlemmer om kampagnen "Sig det højt – gør det fagligt"

FOA har i perioden fra 27. april - 8. maj 2012 gennemført en undersøgelse gennem forbundets elektroniske medlemspanel MedlemsPulsen om medlemmers kendskab til kampagnen "Sig det højt – gør det fagligt" samt deres holdning til og reaktioner på eventuelle kritisable forhold på deres arbejdsplads. 1.935 medlemmer deltog helt eller delvist i undersøgelsen, der havde en svarprocent på 63,3.

En tilsvarende undersøgelse blev foretaget i oktober 2010. Hvor det er fundet relevant, er der foretaget sammenligninger til denne undersøgelse. Hele undersøgelsen fra 2010 kan findes her: <http://www.foa.dk/~media/Faelles/PDF/Rapporter-undersoegelser/2010/Ytringsfrihedpdf.ashx>.

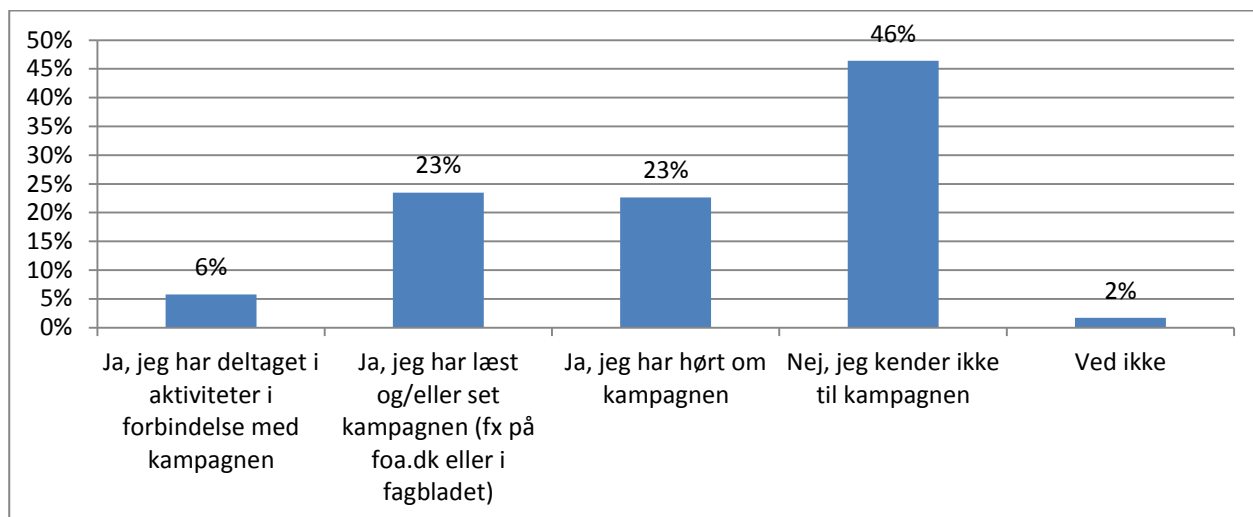
Undersøgelsens hovedkonklusioner følger her:

- Omtrent halvdelen af medlemmerne kender til kampagnen "Sig det højt – gør det fagligt". Denne andel er over 80 procent blandt de tillidsvalgte.
- Flest af de medlemmer, der kender til kampagnen medlemmer kender den fra tegneseriestriber i fagbladet (50 %), pjecen "Sig det højt og fagligt" (43 %), kampagnens logo (37 %) samt dialogspillet "Sig det højt – gør det fagligt" (30 %).
- Medlemmerne vil tage kritisable forhold på arbejdspladsen internt frem for i offentligheden. Der er en lille tendens til, at flere ville tage problemer op i dag end i 2010. Men tendensen er ikke klar nok til at kunne bekræftes statistisk.
- På trods af, at flere medlemmer (eller i hvert fald lige så mange) ville tage kritisable forhold op end i 2010, frygter medlemmerne i noget højere grad end tidligere, at det vil have negative konsekvenser, at tage kritisable forhold op – såvel internt som i det offentlige.

Kampagnen er kendt af over halvdelen af medlemmerne

Alle deltagerne i undersøgelsen er blevet spurgt, om de kender til kampagnen. I figur 1 nedenfor ser vi, at 52 procent af medlemmerne svarer, at de enten har deltaget i aktiviteter, set eller læst om kampagnen eller hørt om kampagnen. 46 procent kender ikke til kampagnen.

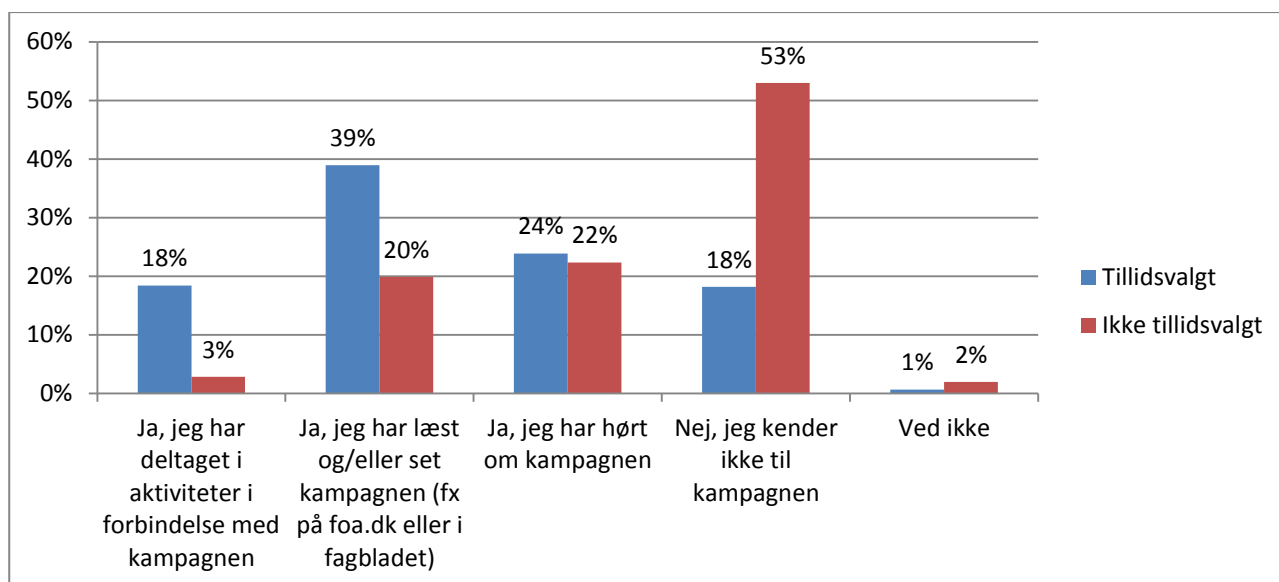
Figur 1. Kender du til FOAs kampagne "Sig det højt – gør det fagligt"?

Antal svar: 1.597

Blandt de tillidsvalgte er kendskabet til kampagnen markant større. Blandt tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter er andelen af dem, der kender til kampagnen helt oppe på 81 procent.

Figur 2. Kender du til FOAs kampagne "Sig det højt – gør det fagligt"? Opdelt på tillidsvalgte kontra ikke tillidsvalgte

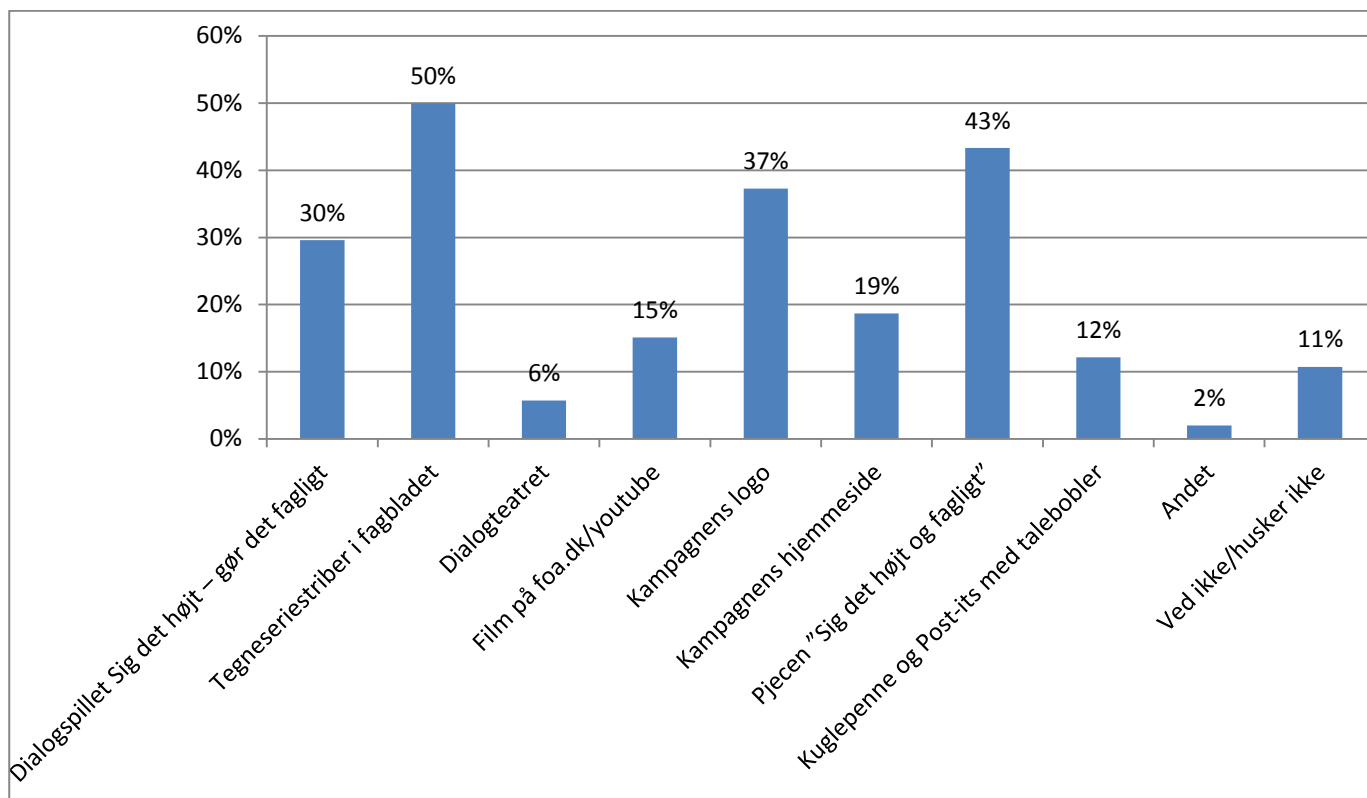

Antal svar: Tillidsvalgte: 301. Ikke tillidsvalgte: 1.296.

Alle de deltagere i undersøgelsen, der har svaret, at de på den ene eller anden måde kender til kampagnen er blevet spurgt, hvilke materialer fra kampagnen de er stødt på. I figur 3 på

næste side ser vi, at det især er tegneseriestriber i fagbladet og pjecen "Sig det højt – gør det fagligt", som medlemmerne husker at have set. Omtrent hvert tredje medlem husker dog også at have set kampagnens logo eller dialogspillet, der er udviklet til kampagnen. Hvert af de medlemmer, der husker at have set materialer, har i gennemsnit set 2,4 forskellige materialer.

Figur 3. Hvilke af følgende materialer fra kampagnen er du stødt på?

Antal respondenter: 825. Der har været mulighed for at afgive flere svar. Der er afgivet i alt 1.853 svar. Heraf var 89 "ved ikke". Det betyder, at 736 personer har set materialer fra kampagnen. Blandt disse er der afgivet 1.764 svar. Det svarer til, at de i gennemsnit har set 2,4 materialer hver.

Medlemmerne vil tale med de nærmeste om kritisable forhold på arbejdspladsen – men tøver med at søge uden for arbejdspladsen

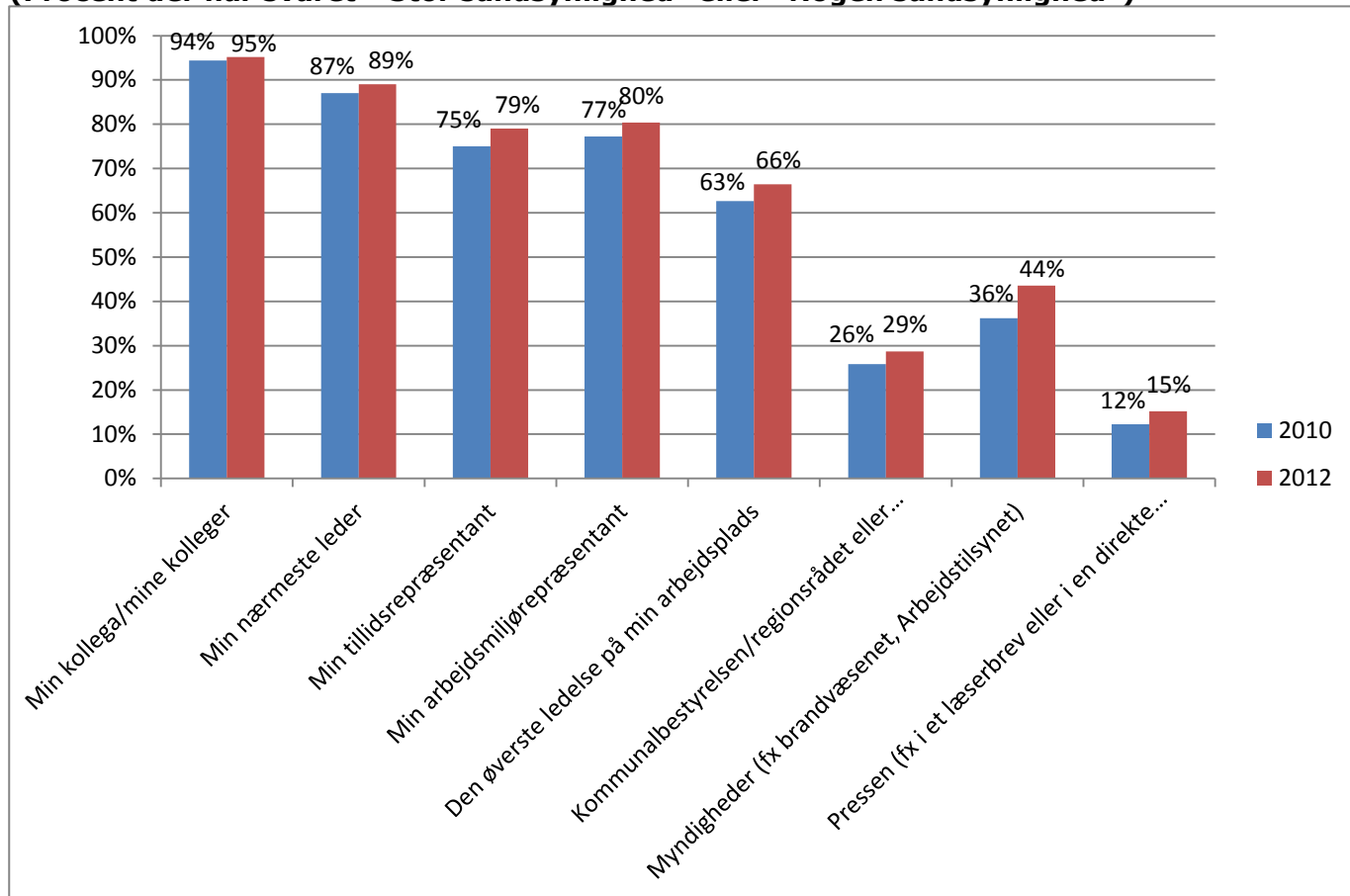
Medlemmerne er blevet spurgt, om de, hvis de oplever kritisable forhold på arbejdspladsen, ville sige det til forskellige personer. Med kritisable forhold forstås forhold på arbejdspladsen, der medfører fare, dårligere service overtrædelser af retningslinjer eller lignende. Det kunne fx være dårlig hygiejne, farlige legeredskaber, rygning sammen med børn, dårlig behandling af patienter, udliciteringer, der vil forringe standarden betydeligt, dårlig vedligeholdelse eller dårlig service.

Spørgsmålet blev også stillet ved en lignende undersøgelse i 2010.

I figur 4 på næste side ses det, at næsten alle medlemmerne ville tage kritisable forhold op med deres kolleger, nærmeste leder TR eller AMR. Over 6 ud af 10 ville også tage det op med den øverste ledelse på arbejdspladsen. Markant færre ville søge uden for arbejdspladsen og tage kontakte til politikere, myndigheder eller pressen. Over hele linjen kunne det umiddelbart se ud som om, kampagnen har haft en effekt på tilbøjeligheden til at tale med andre om

kritisable forhold. Tendensen er relativt klar. Men ser man på de statistiske usikkerheder, er der ikke baggrund for at sige, at der har været en sikker effekt af kampagnen.

Figur 4. Hvis du i fremtiden er vidne til kritisable forhold på din arbejdsplads, hvor stor sandsynlighed er der så for, at du tør sige din mening om forholdene til... (Procent der har svaret " Stor sandsynlighed" eller "Nogen sandsynlighed")

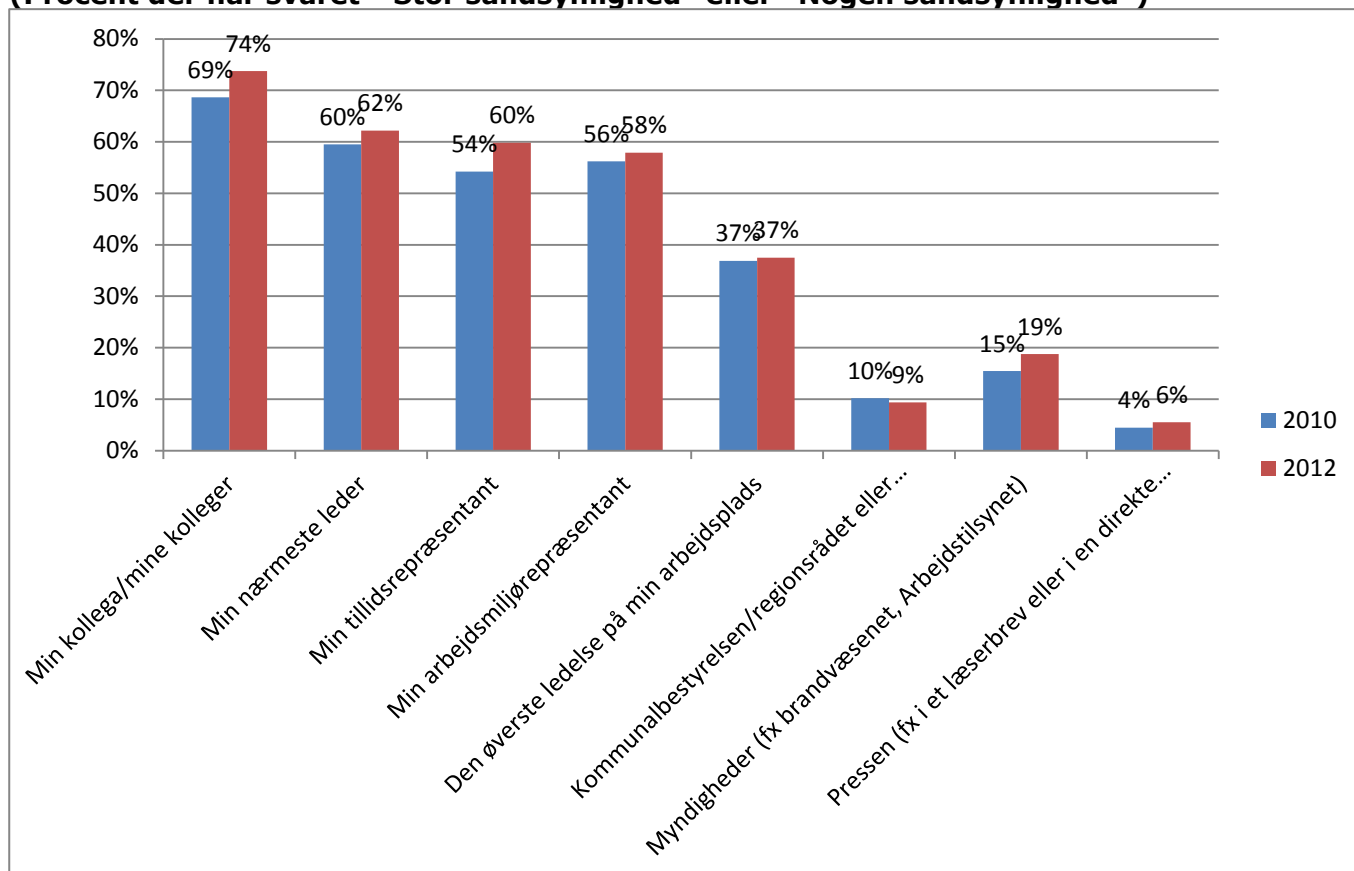

Anm: Der er afgivet 1.664 svar i 2010 og 1.569 i 2012. Svarmulighederne var: "ingen sandsynlighed", "lille sandsynlighed", "nogen sandsynlighed", "stor sandsynlighed" "ved ikke/ikke relevant". Denne figur viser, andelen i procent, der har svaret enten "stor sandsynlighed" eller "nogen sandsynlighed". I gennemsnit har 7,1 procent i 2010 og 6,2 procent i 2012 svaret "ved ikke/ikke relevant" på spørgsmålene.

På næste side ses en tilsvarende figur. Her er der blot kun set på den andel, der har svaret "stor sandsynlighed" på spørgsmålene for at se, om der er sket et holdningskred mod, at man er blevet mere overbevist om sin reaktion i en situation med kritisable forhold oven på kampagnen. Her ser vi, at tendensen er den samme som ovenfor. En lille stigning i antallet af "stor sandsynlighed"-svar. Det er dog fortsat ikke nok til at man, med de statistiske usikkerheder in mente, kan konkludere en effekt af kampagnen på holdningen blandt medlemmerne til, hvem de ville tale med.

Der er desuden givet mulighed for, at man kunne svare, at man ville kontakte andre. Her har en række medlemmer skrevet, at de ville kontakte deres lokale FOA-afdeling.

Figur 5. Hvis du i fremtiden er vidne til kritisable forhold på din arbejdsplads, hvor stor sandsynlighed er der så for, at du tør sige din mening om forholdene til... (Procent der har svaret "Stor sandsynlighed" eller "Nogen sandsynlighed")

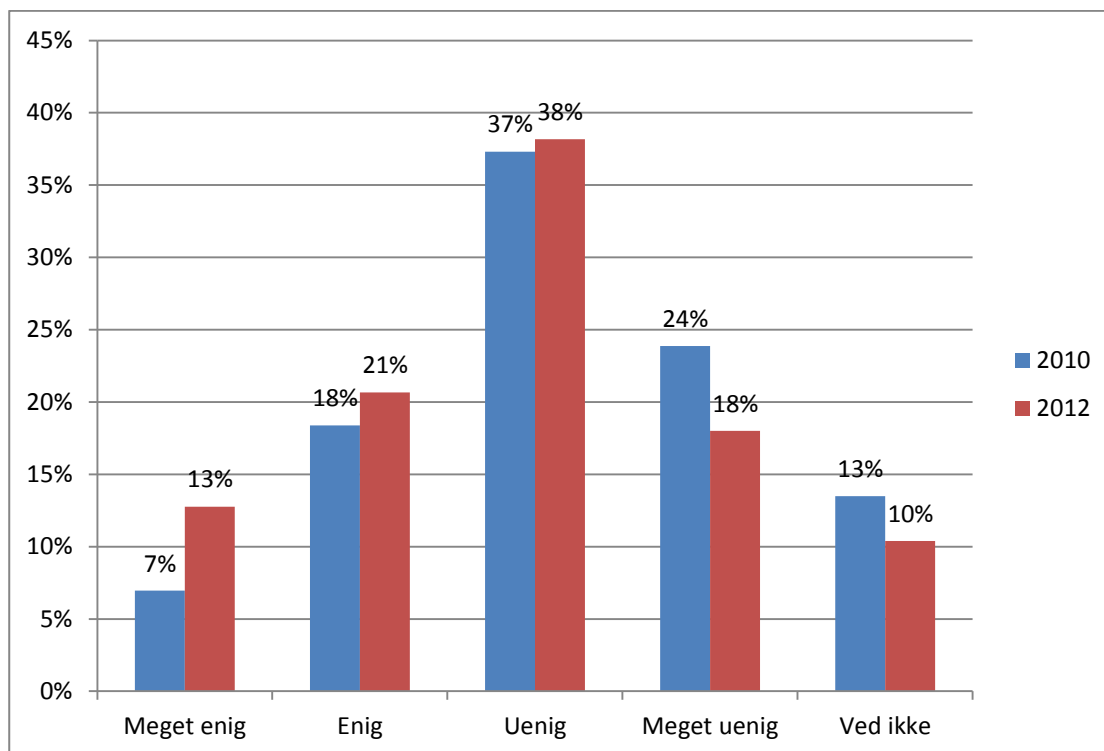

Anm: Der er afgivet 1.664 svar i 2010 og 1.569 i 2012. Svarmulighederne var: "ingen sandsynlighed", "lille sandsynlighed", "nogen sandsynlighed", "stor sandsynlighed" "ved ikke/ikke relevant". Denne figur viser, andelen i procent, der har svaret enten "stor sandsynlighed. I gennemsnit har 7,1 procent i 2010 og 6,2 procent i 2012 svaret "ved ikke/ikke relevant" på spørgsmålene.

Medlemmerne frygter i højere grad end tidligere, at det vil have negative konsekvenser for dem at kritisere forhold på arbejdspladsen – både internt og offentligt

Medlemmerne er blevet spurgt, i hvilken grad de er enige eller uenige i, at det vil have negative konsekvenser for dem at tage kritisable forhold op internt på arbejdspladsen. Det samme spørgsmål blev stillet i 2010. Her ser vi, at medlemmerne, på trods af kampagnen, i højere grad mener, at det vil have negative konsekvenser for dem at tage kritisable forhold op internt. Således erklærer mere end hver tredje sig meget enige eller enige i, at det vil have negative konsekvenser at tage kritisable forhold op internt på arbejdspladsen. Dette er interessant i sammenhæng med den samtidige stigning i antallet, der ville tage forhold op. Selvom denne stigning er minimal tyder det altså på, at medlemmerne i højere grad frygter konsekvenser, men at dette ikke påvirker deres villighed til at tage kritisable forhold op.

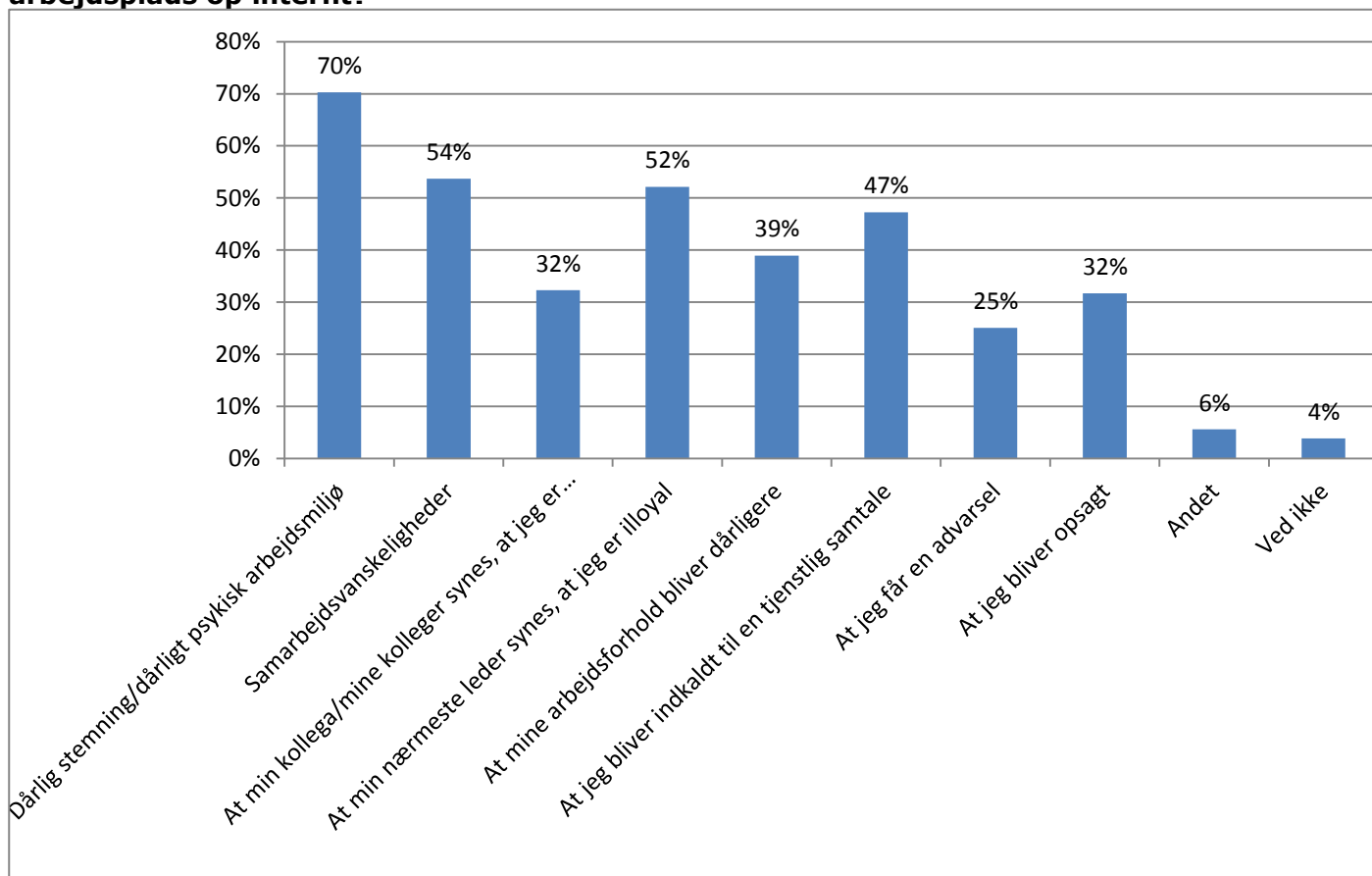
Figur 6. Hvor enig eller uenig er du i de følgende udsagn? - Det vil have negative konsekvenser for mig, hvis jeg tager kritisable forhold på min arbejdsplads op internt

Antal svar: 2010: 1.664. 2012: 1.562.

De forhold, som medlemmerne frygter, varierer meget. 7 ud af 10 frygter dårlig stemning/dårligt psykisk arbejdsmiljø. Hver tredje frygter ligefrem en fyring. Nedenfor i figur 7 ses en oversigt over, hvor mange der frygter forskellige konsekvenser.

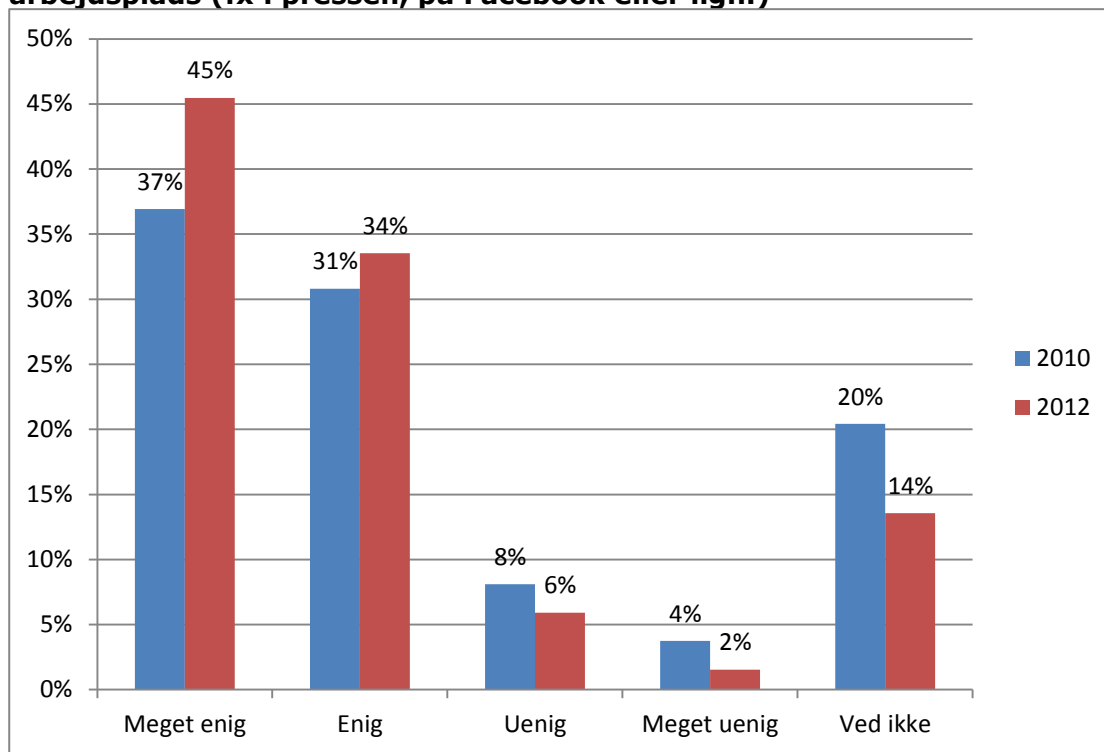
Figur 7. Hvilke konsekvenser frygter du, hvis du tager kritisable forhold på din arbejdsplads op internt?

Antal respondenter: 521. Der har været mulighed for at afgive flere svar. Der er afgivet i alt 1.879 svar. Heraf var 20 "ved ikke". Det betyder, at 501 personer frygter nogle af de ovenstående konsekvenser. Blandt disse er der afgivet 1.859 svar. Det svarer til 3,7 konsekvenser pr. person.

Ligesom medlemmerne i højere grad frygter, at det vil have negative konsekvenser at tage forhold op internt på arbejdspladsen, frygter de også i høj grad, at det ville have negative konsekvenser at tage kritisable forhold op offentligt, som fx i pressen, på facebook eller lignende. Næsten 8 ud af 10 svarer således, at de er enige eller meget enige i, at det vil have negative konsekvenser for dem. Også her er der sket en klar stigning siden 2010, som det fremgår af figur 8 på næste side.

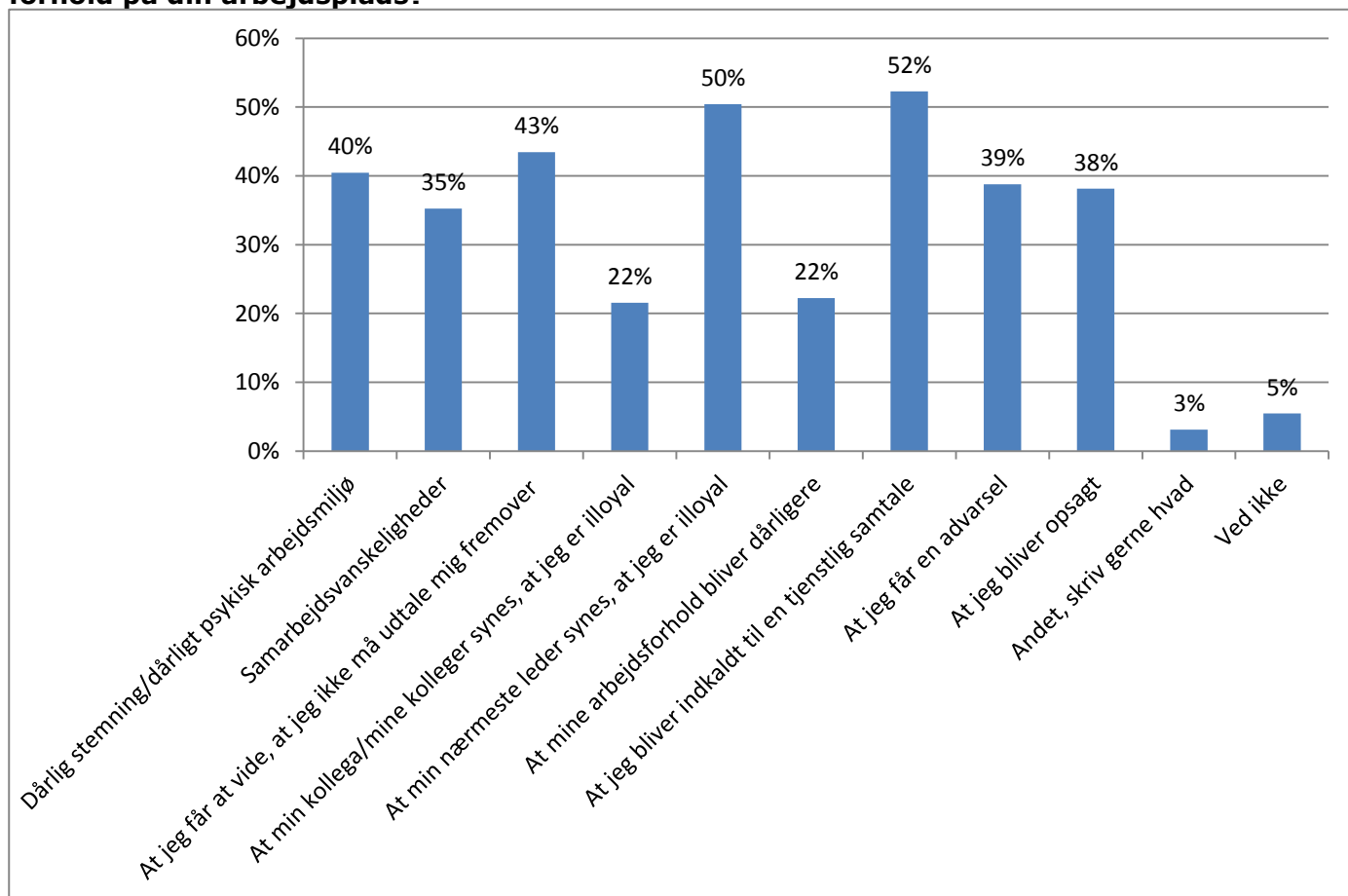
Figur 8. Hvor enig eller uenig er du i de følgende udsagn? - Det vil have negative konsekvenser for mig, hvis jeg udtaler mig offentligt om kritisable forhold på min arbejdsplads (fx i pressen, på Facebook eller lign.)

Antal svar: 2010: 1.664. 2012: 1.562.

Blandt dem, der frygter konsekvenser, er der også her blevet spurgt til, hvilke konsekvenser medlemmerne frygter. Her er svarene lidt mere spredt over de forskellige konsekvenser. Over halvdelen frygter, at den nærmeste leder, vil synes, de er illoyale eller at blive indkaldt til en tjenstlig samtale. Igen frygter over en tredjedel, at de får en fyreseddel. Oversigten over svarene ses i figur 9 på næste side.

Figur 9. Hvilke konsekvenser frygter du, hvis du udtaler dig offentligt om kritisable forhold på din arbejdsplads?

Antal respondenter: 1.221. Der har været mulighed for at afgive flere svar. Der er afgivet i alt 4.310 svar. Heraf var 67 "ved ikke". Det betyder, at 1.164 personer frygter nogle af de ovenstående konsekvenser. Blandt disse er der afgivet 4.243 svar. Det svarer til 3,6 konsekvenser pr. person.

Undersøgelsens metode

FOA-undersøgelsen om medlemmernes holdning og kendskab til kampagnen "Sig det højt – gør det fagligt" er gennemført i perioden 27. april – 8. maj 2012 ved en spørgeskemaundersøgelse via forbundets elektroniske medlemspanel.

Deltagerne i medlemspanelet er sammensat af medlemmer, der har meldt sig til panelet via forbundets hjemmeside, og medlemmer, der - tilfældigt eller via undersøgelser uden for panelet – er hvervet for at sikre en bred repræsentation fra forbundets sektorer mv.

De spørgsmål, der er afrapporteret i dette notat, er blevet stillet til erhvervsaktive medlemmer inkl. elever. Undersøgelsen var en del af en større undersøgelse, der også indeholdt andre emner (holdning til forøgelse af arbejdstid, mobiltelefoner, smartphones, apps, QR-koder og Facebook).

I alt blev 3.107 medlemmer inviteret til undersøgelsen. 44 e-mail-adresser var uvirksomme, så det reelle antal inviterede var 3.063 medlemmer. 1.935 medlemmer har besvaret hele eller dele af det spørgeskema, der har været stillet til dem.

Det giver en svarprocent på 63,3 procent. 59,6 procent har gennemført undersøgelsen fuldt ud. Svarprocenten ligger på linje med svarprocenten i andre undersøgelser via medlemspanelet. I dette notat indgår svar fra 1.707 erhvervsaktive FOA-medlemmer. Svarene fra ikke-fuldt gennemførte interviews er inkluderet i analysen. Data i dette notat er vægtet for sektortilhørsforhold og alder. I undersøgelsen fra 2010 var der kun vægtet for sektor. Denne forskel i vægtningen er underøgt og har ikke givet anledning til nævneværdige forskelle på resultaterne, hvorfor det er fundet metodisk forsvarligt.